

آشنایی با شورای فرهنگی - اجتماعی زنان

دفتر دوم

چکیده

تحقیقات

۱۳۷۲ - ۱۳۸۶

چکیده تحقیقات شورای فرهنگی - اجتماعی زنان ۱۳۸۶ - ۱۳۷۲ / به کوشش زهره احدی یار ...
[و دیگران]: [برای] شورای فرهنگی - اجتماعی زنان.
تهران: شورای فرهنگی اجتماعی زنان، روابط عمومی، ۱۳۸۷.
۲۷۴ص: جدول.

۲۴۰۰۰ ریال: 978 - 964 - 8435 - 41-2

فیبا

به کوشش زهره احدی یار، معصومه صادقی آهنگر، شهربانو پایی نژاد، راهله جناب زاده، بیتا ضیایی.
عنوان به انگلیسی: A gist of researches women's socio - cultural council

زن پژوهی - - ایران - - چکیده ها.

احدی یار، زهره، ۱۳۶۱ -

شورای فرهنگی اجتماعی زنان، روابط عمومی.

شورای فرهنگی اجتماعی زنان.

۱۳۸۷ چ ۸ / الف ۱۱۸۱ HQ

شماره کتابشناسی ملی: ۱۲۲۰۹۱۰

۳۰۵ / ۴۰۷۲

عنوان: آشنایی با شورای فرهنگی - اجتماعی زنان (دفتر دوم)

چکیده تحقیقات شورای فرهنگی - اجتماعی زنان (۱۳۸۶ - ۱۳۷۲)

صاحب امتیاز: شورای فرهنگی - اجتماعی زنان

ویراستار: زهره احدی یار

صفحه آرا: ثریا کلاتری

طراح جلد: بهنام زنگی

حروفچین: فرنگیس رئیس میرزایی

ناشر: روابط عمومی شورای فرهنگی - اجتماعی زنان

شماره شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۴۳۵ - ۴۱ - ۲

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۷

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۴۰۰۰ ریال

تذکر: حق چاپ، تکثیر و انتشار محفوظ است.

آدرس: تهران - خیابان شهید دکتر مفتح - روبروی ورزشگاه شهید شیرودی - خیابان اردلان -

شماره ۶ - دبیرخانه شورای فرهنگی - اجتماعی زنان - صندوق پستی ۱۴۱۸۵/۶۱۸

کد پستی: ۱۵۸۳۹۱۷۶۵۴ تلفن: ۴-۸۸۳۱۹۸۹۱ فکس: ۸۸۳۲۱۰۵۵

www.iranwomen.org

Email: wsc@iranwomen.org

چاپ زیتون: ۶۶۶۲۰۵۸

آدرس چاپخانه: قم - خیابان امام خمینی - خیابان شهید زین الدین - چهل و پنج متری ملرس - سینای جنوبی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیش‌گفتار
۲	مقدمه

پژوهش‌های فقهی - حقوقی

	• بازنگری قانون مدنی
۱	۱- ولایت پدر و جد پدری در ازدواج صغیر و صغیره (بررسی مبانی فقهی تبصره ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی)
۹	۲- عیوب موجب فسخ نکاح (بررسی مواد ۱۱۲۲ و ۱۱۲۳ قانون مدنی)
۱۲	۳- حق طلاق مرد (بررسی مبانی فقهی ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی)
۱۵	۴- نفقه زوجه (بررسی فقهی مواد ۱۱۰۷، ۱۱۱۰، ۱۱۱۱، ۱۱۲۹ و ۱۲۰۵ قانون مدنی)
۱۸	۵- سن ازدواج دختران (بررسی تبصره ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی)
۲۳	۶- بررسی معیارهای حسن معاشرت و مصادیق نشوز در عرف جامعه (بررسی ماده ۱۱۰۳ قانون مدنی)
۲۶	۷- ریاست شوهر در خانواده (بررسی ماده ۱۱۰۵ قانون مدنی)
۳۱	۸- تمکین بانو در خانواده (بررسی ماده ۱۱۰۸ قانون مدنی)
۳۵	۹- طلاق به درخواست زن (بررسی مواد ۱۰۲۹، ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰ قانون مدنی)
۳۹	۱۰- اصلاح و الحاق موادی به قانون مدنی (باب نکاح)
۴۲	• مشکلات زنان در دادگاه‌ها
۴۵	• بررسی ماهیت طلاق خلع
۴۸	• فقه و حقوق خانواده و فلسفه آن
۵۰	۱- مبانی و منابع فقه و حقوق خانواده

- ۵۳ ۲- اصول و قواعد فقه و حقوق خانواده
- ۵۶ ۳- نقد و بررسی قوانین خانواده در ایران
- ۵۹ • ریاست خانواده (بررسی ماده ۱۱۰۵ قانون مدنی)
- ۶۲ • شروط در نکاح
- • بازنگری قانون مجازات اسلامی
- ۱- بررسی تفاوت مجازات پدر و مادر در جرم کشتن فرزند (بررسی مبانی فقهی ماده ۲۲۰ قانون مجازات اسلامی)
- ۶۴ ۲- بررسی تفاوت دیه و قصاص زن و مرد (بررسی مبانی فقهی ماده ۲۰۹ قانون مجازات اسلامی)
- ۶۷ ۳- بررسی مبانی فقهی مواد مربوط به شهادت زنان
- ۷۱ ۴- جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی (بررسی مواد ۶۴۱-۶۳۷ قانون مجازات اسلامی)
- ۷۴ ۵- جرایم علیه خانواده (بررسی مواد ۶۴۷-۶۴۲ قانون مجازات اسلامی)
- ۸۰ • بررسی خلأهای قانونی حقوق کودک
- ۱- بررسی حقوق کودکان معلول جسمی و ذهنی
- ۸۶ ۲- حمایت از کودک بزه دیده و پیشگیری از بزه‌دیدگی طفل در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی (گذشته - حال - آینده)
- ۸۸ ۳- کاستی‌های علمی و عملی در حضانت کودکان
- ۹۱ ۴- بررسی فقهی - حقوقی حیات جنین
- ۹۳ ۵- بررسی قوانین حقوقی اثبات نسب
- ۹۶ ۶- بررسی خلأهای قانونی پیرامون نفقه فرزند
- ۹۹ ۷- بررسی جرائم کودکان در دادگاه‌ها
- ۱۰۳ • موازنه حقوق و اخلاق در خانواده
- ۱۰۶

پژوهش‌های فرهنگی - اجتماعی

- عوامل مؤثر در کارآیی خانواده (بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سنجش خانواده - FAD) ۱۱۱
- بررسی نگرش مجلات ویژه بانوان به نقش‌های اجتماعی زنان ۱۱۵
- بررسی انواع مشکلات و اختلالات روانی دانشجویان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره دانشگاه‌های دولتی شهر تهران ۱۱۹
- بررسی وضعیت فرهنگی - اجتماعی زنان در جمهوری اسلامی ایران ۱۲۳
- رویکردی نوین در روابط خانواده ۱۳۰
- جایگاه زن در کتاب‌های درسی نظام جدید متوسطه در سال تحصیلی ۷۴ - ۱۳۷۳ ۱۳۲
- بررسی مشکلات کارگران زن در واحدهای تولیدی - صنعتی - خدماتی ۱۳۶
- بررسی فعالیت‌های سازمان ملل در ایران به ویژه در امور زنان
- ۱- امور بنیادین ۱۴۰
- ۲- سازمان‌های غیردولتی ۱۴۳
- ۳- خشونت علیه زنان ۱۴۶
- ۴- بزرگداشت روزهای جهانی ۱۵۰
- ۵- آموزش‌های حقوقی و تغییرات قانونی ۱۵۲
- ۶- بهداشت باروری ۱۵۵
- ۷- امور کودکان ۱۵۸
- بررسی وضعیت سلامت زنان در جمهوری اسلامی ایران ۱۶۱
- تحلیل و ارزیابی موضوع زن و اسلام در وب سایت‌های اینترنتی ۱۶۵
- بررسی آسیب‌های اجتماعی زنان در دهه ۱۳۸۰-۱۳۷۰ ۱۶۸
- تحلیل محتوای فیلم‌های سینمایی پس از انقلاب اسلامی درباره نگرش نسبت به زنان ۱۷۴

- ارزیابی وضعیت زنان در آموزش عالی دولتی طی ده ساله اخیر (۷۲-۱۳۷۱ تا ۸۲-۱۳۸۱) ۱۸۰
- اشتغال زنان در ایران (درآمدی بر عوامل مؤثر بر اشتغال زنان در چهل سال گذشته) ۱۹۴
- نظرسنجی پیرامون قانون منع حجاب در فرانسه ۱۹۸
- بررسی توازن یا عدم توازن نسبت جنسی در ازدواج ۲۰۲
- زنان و حقوق برابر (نقد کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان و سند پکن) ۲۰۵
- حقوق جهانی زنان (کنوانسیون رفع انواع تبعیض علیه زنان) ۲۰۹
- بررسی تأثیر افزایش سطح تحصیلات عالی زنان بر موازنه جنسی در ازدواج ۲۱۲
- بررسی راه‌های توسعه و تقویت ارتباط با زنان کشورهای اسلامی به منظور تأثیرگذاری در عرصه‌های بین‌المللی ۲۱۵
- خشونت علیه زنان و بازتاب آن در مطبوعات کثیرالانتشار سال ۱۳۸۲ ۲۲۱
- سنجش تعارض نقش‌های شغلی - خانوادگی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن ۲۲۴
- بررسی وضعیت زنان سرپرست خانوار در ایران ۲۲۸
- بررسی رابطه بین نگرش مذهبی و نگرش جنسیتی به زنان - تحلیل ثانویه اطلاعات دو پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان (۱۳۷۹-۱۳۸۲) ۲۳۱
- برنامه‌ریزی راهبردی مسائل زنان در نهج‌البلاغه ۲۳۶
- نظرسنجی پیرامون معرفی دختر نمونه ۲۳۸
- بررسی اولویت‌های پژوهشی مسائل زنان در ابعاد روان‌شناختی ۲۴۱
- بررسی سازمان‌های مردم‌نهاد در ایران «باتأکید بر سازمان‌های مردم‌نهاد زنان» ۲۴۵
- تدوین شاخص‌های کمی سنجش وضعیت زنان در ایران ۲۴۸

پیش‌گفتار

شورای فرهنگی - اجتماعی زنان به منظور سیاست‌گذاری در مسایل فرهنگی و اجتماعی زنان و ایجاد هماهنگی‌های لازم در این امور، بر اساس مصوبه یکصد و پانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۶۶/۳/۱۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل گردید و از تیر ماه ۱۳۶۷ آغاز به کار نموده است.

معاونت پژوهشی شورای فرهنگی - اجتماعی زنان، طبق بند ۸ از اصول و مبانی سیاست‌های تحقیقاتی مسائل زنان، به منظور بهره‌گیری از دستاوردها و نتایج تحقیقات شورا، چکیده آنها را در قالب کتاب منتشر نموده و در اختیار محققین و پژوهشگران حوزه مسائل زنان قرار می‌دهد. این تحقیقات با دو رویکرد فقهی - حقوقی و فرهنگی - اجتماعی انجام پذیرفته‌اند و حاصل کوشش علمی محققان و متخصصین کشور در سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۶ می‌باشند. تحقیقات فقهی - حقوقی در موضوعات حقوق مدنی، حقوق جزا، حقوق کودک و تعامل حقوق و اخلاق که مجموعاً شامل ۳۰ عنوان و تحقیقات فرهنگی - اجتماعی شامل ۳۵ عنوان، به ترتیب سال تصویب، آمده‌اند. امید است نتایج و پیشنهادات مربوطه مورد بهره‌مندی دانش‌پژوهان قرار گیرد. در پایان لازم می‌دانم مراتب سپاس و قدردانی خود را از زحمات علمی و بی‌دریغ سرکار خانم سیده فاطمه محبی مدیر محترم دفتر مطالعات و تحقیقات شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانم‌ها زهره احدی یار، معصومه صادقی آهنگر، شهربانو پاپی نژاد، راهله جناب زاده و بیتا ضیایی در جمع‌آوری و تهیه و تنظیم این مجموعه تقدیم نمایم.

مریم احمدیه

معاون پژوهشی

مقدمه

در یکصد و پانزدهمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۶۶/۳/۱۹ به منظور سیاست‌گذاری در مسایل فرهنگی - اجتماعی زنان و ایجاد هماهنگی لازم در این امور شورای فرهنگی اجتماعی زنان تصویب گردید و در تیرماه سال ۱۳۶۷ رسماً آغاز به کار نمود.

ترکیب اعضای شورا

نمایندگان محترم: ریاست جمهوری، ریاست قوه قضائیه، ریاست مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارتخانه‌های: علوم، تحقیقات و فناوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی، امور خارجه، آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و وزارت کشور و سازمان‌های: تبلیغات اسلامی، صدا و سیما، جمهوری اسلامی، تربیت بدنی، فرهنگ و ارتباطات اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی مقاومت بسیج، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، جامعه الزهراء (ع) و مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران.

اهم وظایف شورای فرهنگی - اجتماعی زنان

- اتخاذ تدابیر برای هماهنگ کردن فعالیت‌های مراکز و سازمان‌های فعال در امور فرهنگی و اجتماعی زنان؛

- تدوین سیاست‌های لازم برای تقویت هرچه بیشتر نهاد خانواده و آسان‌سازی تشکیل خانواده و پاسداری از قداست آن؛

- پیشنهاد تحقیق در مسائل مهم فرهنگی - اجتماعی زنان به اشخاص و مراکز صلاحیت‌دار و ایجاد هماهنگی در برنامه‌های تحقیقاتی؛
- تهیه طرح‌هایی جهت ارتقاء سطح آگاهی‌های عمومی و سوادآموزی و بررسی سیاست‌ها و شیوه‌های مناسب در زمینه‌های آموزش و پرورش و تحصیلات عالی زنان؛
- تدوین سیاست‌های لازم جهت استفاده بهینه دختران و بانوان از اوقات فراغت خود؛
- برنامه‌ریزی برای توسعه مناسبات فرهنگی زنان با جوامع زنان در کشورهای دیگر به خصوص کشورهای اسلامی.

کمیته‌های تخصصی شورای زنان

این کمیته‌ها به منظور بررسی و کارشناسی مسایل، مشکلات، نارسایی‌ها و موانع موجود در امور فرهنگی و اجتماعی زنان تشکیل شده است و سعی در ریشه‌یابی و ارائه راه‌حل‌ها و طرح‌های متناسب از طریق مشاوره با محققین و کارشناسان عالی‌رتبه نظام و اساتید دانشگاهی دارد. کمیته‌های تخصصی عبارت‌اند از:

- کمیته طرح و برنامه
- کمیته مبانی و تحقیقات
- کمیته حقوق و خانواده
- کمیته آموزش
- کمیته فرهنگ عمومی
- کمیته بسیج
- کمیته بهداشت
- کمیته اشتغال
- کمیته امور بین‌الملل

معاونت‌های دبیرخانه شورای فرهنگی - اجتماعی زنان

۱- معاونت پژوهش

معاونت پژوهش به عنوان رکن تصمیم‌گیر در فعالیت‌های پژوهشی شورای فرهنگی اجتماعی زنان، ضمن نظارت بر کلیه امور پژوهشی، به برنامه‌ریزی فعالیت‌های پژوهشی، گسترش ارتباطات پژوهشی با مجامع تحقیقاتی و دانشگاهی و ارتباط با مؤسسات پژوهشی، برگزاری سمینارها و بهره‌مندی از نتایج تحقیقات و نیز ایجاد هماهنگی‌های لازم در زمینه امور پژوهشی شورای فرهنگی اجتماعی زنان اقدام می‌نماید که دارای دفاتر ذیل می‌باشد:

- دفتر مطالعات و تحقیقات

این دفتر با تعیین اولویت پژوهشی، انجام پروژه‌های تحقیقاتی را به محققان مجرب سفارش می‌دهد و بدین‌وسیله زمینه تدوین سیاست‌های مربوط به مسایل زنان را فراهم می‌سازد.

- دفتر سنجش و ارزیابی

این دفتر به منظور ارزیابی و داوری علمی طرح‌های تحقیقاتی شورای زنان و بهره‌مندی از نتایج تحقیقات در قالب کتاب، نشست‌های تخصصی، سمینار و... تشکیل شده است و همچنین در راستای سنجش وضعیت فرهنگی - اجتماعی زنان به انجام یا سفارش افکارسنجی و نظرسنجی از جامعه زنان همت می‌گمارد.

- دفتر فصلنامه

فصلنامه کتاب زنان با هدف تبیین جایگاه حقوق و تکالیف زن مسلمان در عرصه‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی و نیز طرح علمی و دقیق مسایل و مطالبات زنان و همگرایی بین اندیشمندان و صاحب‌نظران و متولیان فرهنگی از پاییز ۱۳۷۷ منتشر گردیده و از شماره

هفدهم در قالب نشریه تخصصی با موضوع خاص به چاپ رسیده است. این نشریه دارای گروه‌های پژوهشی است.

۲- معاونت اطلاعات و آمار زنان

این مرکز با هماهنگی و ارتباط ارگانیکی با مراکز و نهادهای مختلف نیازهای اطلاعاتی، آماری، تحقیقاتی و برنامه‌ریزی شورای فرهنگی اجتماعی زنان را به عنوان یک مرجع سیاست‌گذار عام برآورده می‌کند. این معاونت با ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی زنان به عنوان یک نظام اطلاع‌رسانی متمرکز در حوزه مسائل زنان در سطح ملی و بین‌المللی ایفای نقش می‌کند و تاکنون دو سایت اینترنتی مرکز اطلاعات و آمار زنان (www.iranwomen.org) و شبکه اطلاع‌رسانی جهانی زنان مسلمان (www.Islamwomen.org) را مورد بهره‌برداری قرار داده است.